

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 5P/67/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8212205052
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zdenka Saraková
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2013:8212205052.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov samosudkyňou Mgr. Zdenkou Sarakovou vo veci starostlivosti súdu o maloletého Q. B., Z.. XX.X.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bardejove, dieťaťa rodičov F. B., J.. Š.K., Z.. X.X.XXXX, B. E. XXX T. F. B., Z.. XX.X.XXXX, B. E. XXX, v konaní o zverenie maloletého do ústavnej starostlivosti takto

rozhodol:

Súd nariaďuje u maloletého Q. B., Z.. XX.X.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá bude vykonávaná v Detskom domove na ul. Požiarnickej č. 3 v Prešove.

Rodičia maloletého sú povinní prispievať na výživu maloletého Q. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona každý z nich do 15. dňa v mesiaci vopred a poukazovať ho Detskému domovu na ul. Požiarnickej č. 3 v Prešove.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením tunajšieho súdu č.k. 3P/44/2012-12 zo dňa 22.5.2012 súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým maloletého Q. B.O., Z.. XX.X.XXXX dočasne zveril do starostlivosti Detského domova na Požiarnickej ulici č. 3 v Prešove. Zaviazal rodičov prispievať na výživu maloletého sumou vo výške zákonom stanoveného minimálneho výživného a zároveň začal konanie o zverenie maloletého Q. B. do ústavnej starostlivosti. Trvanie predbežného opatrenia obmedzil na dobu do právoplatného skončenia konania vo veci zverenia maloletého do ústavnej starostlivosti. Dôvodom pre nariadenie predbežného opatrenia boli skutočnosti, že na základe podnetu z nemocnice NsP Bardejov Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bardejove zistil, že rodičia zanedbávajú starostlivosť o maloletého Q., ktorý má vážne zdravotné problémy. Samostatne nechodí, nerozpráva, nerozumie hovorenému slovu, je plienkovaný, má epileptické záchvaty. Rodičia maloletému nepodávali lieky, nenavštevovali s ním neurologičku, ktorá lieky predpisuje alebo lieky nevyberú z lekárne z dôvodu finančných problémov. Z uvedeného dôvodu zdravotný stav maloletého sa zhoršil a dieťa bolo v ohrození života. Viackrát bolo hospitalizované v nemocnici a lekárka skonštatovala zanedbanú zdravotnú a hygienickú starostlivosť zo strany rodičov. S rodičmi bol viackrát vykonaný pohovor vo veci zabezpečovania náležitej zdravotnej starostlivosti o maloletého, avšak bezúspešne. Rodičia majú ešte ďalšie tri maloleté deti. Bývajú v jednoizbovej drevenej chatrči, ktorá je zariadená primerane bytovým podmienkam a hygiena primeraná bytovým podmienkam.

Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzujú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Podľa

odseku 3 citovaného zákonného ustanovenia náhradnou starostlivosťou je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča, ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“, pestúnska starostlivosť a ústavná starostlivosť.

Podľa ods. 4 citovaného zákonného ustanovenia súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej osobnej starostlivosti zvolí, prihliadne na záujem maloletého dieťaťa. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti súd je povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

Podľa ustanovenia § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť, prípadná neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

Na pojednávaní rodičia maloletého nesúhlasili s nariadením ústavnej starostlivosti. Tvrdili, že sú schopní sa o maloletého sami postarať.

Kolízny opatrovník navrhoval u maloletého nariadiť ústavnú starostlivosť s tým, že nie je iná vhodná osoba, ktorá by prevzala dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo ktorej by bolo možné zveriť dieťa do pestúnskej starostlivosti.

Súd v priebehu tohto konania skúmal, či sú splnené podmienky pre návrat maloletého do rodinného prostredia k rodičom, či títo majú vytvorené podmienky k tomu, aby boli schopní zabezpečiť starostlivosť o maloletého, či by boli schopní osobne sa o neho starať, prípadne či je tu iná osoba, ktorá by bola ochotná a schopná zabezpečiť náhradnú osobnú starostlivosť maloletému v rozsahu ako si to vyžaduje jeho zdravotný stav. Ako krajné riešenie zvažoval nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletého. Vykonal dokazovanie šetrením pomerov na mieste samom v mieste bydliska rodičov maloletého prostredníctvom kolízneho opatrovníka maloletých detí, šetrením pomerov v zariadení, v ktorom sa teraz maloletý nachádza v súvislosti aj s požiadavkami na zistenie požiadaviek na zabezpečenie osobnej starostlivosti o dieťa v súvislosti s jeho zhoršeným zdravotným stavom a zistil tento skutkový stav:

Maloletý Q. B. v čase nariaďovania predbežného opatrenia bol vo veku tri a mesiacov. Teraz má päť rokov. Ide o dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré si vyžaduje dvadsaťštyri hodinovú ošetrovateľskú starostlivosť. Jeho diagnóza je detská mozgová obrna spojená s epilepsiou. Rodičia maloletého mu túto starostlivosť nevedeli poskytnúť. Nezodpovedne pristupovali k jeho diagnóze. Neuvedomovali si dôsledky nepravidelného užívania liekov určených na jeho diagnózu. Neabsolvovali pravidelne neurologické vyšetrenia. Dlhodobo bolo bez nevyhnutných liekov, čím podľa vyjadrenia lekárky vystavovali dieťa ohrozeniu života najmä tým, že dieťa mohlo dostať silný epileptický krč, ktorý mu mohol spôsobiť smrť. Maloleté dieťa bolo viackrát hospitalizované v NsP Bardejov. Dieťa bolo prijaté podvyživené, dehydrované, špinavé, na koži impetigizovaný svrab. Vyplýva to zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 14.5.2012, ktorá bola podávaná v súvislosti s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia a z k tomu pripojenej lekárskej správy. Podľa tejto správy s rodičmi boli vykonané viaceré pohovory, rodičia boli upozornení na dôsledky zanedbávania starostlivosti o ťažko zdravotne postihnutého syna, ale k náprave nedošlo. Rodičia neakceptovali napomenutia, aby pravidelne chodili na neurologické kontroly a pravidelne dieťaťu podávali lieky, čo odôvodňovali aj nedostatkom finančných

prostriedkov potrebných na zabezpečenie náležitej zdravotnej starostlivosti pre svojho ťažko zdravotne postihnutého maloletého syna.

Podľa správy Detského domova na ul. Požiarnickej č. 3 v Prešove zo dňa 3.10.2012 maloletý bol do zariadenia prijatý vo výrazne zanedbanom stave, psychomotoricky retardované, po tele prítomný svrab, vo vlasoch hnidý, počas prijatia dieťaťa pozorované opakované epileptické kŕče v dôsledku vynechania epileptickej liečby v domácej starostlivosti. Počas pobytu v ich zariadení, kde sa realizujú odborné neurologické, psychiatrické vyšetrenia, dieťa nastavené na špeciálnu liečbu. V klinickom obraze dominuje mikrocefalus, centrálny hypotonický syndróm s pravostranným ochrnutím, s centrálnou koordinačnou poruchou ťažkého stupňa, s retardáciou vertikalizácie. Dieťa nechodí, sedí, hygienu neudržiava, je plienkovaný, príkazom nerozumie, nevie sa hrať s deťmi, nekomunikuje, reč stagnuje, má poruchy spánku, v noci sa zobudí a kričí. U dieťaťa pozorované opakované epi paraxyzmi v podobe akoby pádu hlavičky bez poruchy vedomia, upravovaná epileptická liečba neurológom. Vyžaduje si komplexnú starostlivosť kvalifikovaným personálom, vzhľadom k ťažkému telesnému postihnutiu dieťa je pravidelne rehabilitované Vojtovou metódou. Od prijatia dieťaťa evidovali štyri návštevy rodičov a desať telefonátov.

Podľa správy kolízneho opatrovníka zo dňa 20.2.2013 v rámci sanácie rodiny sa terénni sociálni pracovníci v obci E. snažia pracovať s rodinou tak, aby sa naučili hospodáriť s finančnými prostriedkami, aby im ostali peniaze na zdravotnú starostlivosť o maloleté deti. Tá si ale vyžaduje ešte určitý čas práce s rodičmi, aby sa úplne zmenili rodinné pomery, aby rodičia boli pripravení na príchod dieťaťa z detského domova a dokázali mu poskytnúť náležitú zdravotnú starostlivosť.

Rodičia maloletého sú manželia, v manželstve okrem maloletého Sebastiana sa im narodili ešte maloleté deti F., Z.. XX.XX.XXXX, H., Z.. XX.X.XXXX, Q., Z.. XX.X.XXXX. Maloletý F. od Q. XXXX bude žiakom prvého ročníka základnej školy. Ďalšie dve maloleté deti sú v domácej starostlivosti rodičov. Deti okrem mal. Q. sú zdravé. Ich vývin je primeraný veku. Nebolo zistené, aby rodičia zanedbávali starostlivosť o tieto maloleté deti.

Rodičia nesúhlasili s nariadením ústavnej starostlivosti s tým, že sú schopní sa o mal. Q. postarať. Sú toho názoru, že dokážu zabezpečiť aj zdravotnú starostlivosť o maloletého.

Podľa správy kolízneho opatrovníka nebola nájdená iná vhodná osoba, ktorá by bola schopná zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti z radov príbuzných rodičov maloletých detí. Súrodenci rodičov detí majú vlastné deti, odmietli zabezpečovať náhradnú starostlivosť u maloletého Q.. Kolízny opatrovník navrhoval vzhľadom na to, že dieťa je ťažko zdravotne postihnuté, ktoré si vyžaduje kompletnú starostlivosť kvalifikovaným personálom a rodičia nie sú schopní zabezpečiť potrebnú starostlivosť, ktorú si vyžaduje nepriaznivý zdravotný stav, aby súd nariadil u mal. Q. ústavnú starostlivosť a zaviazal rodičov prispievať na výživu maloletého výživným vo výške zákonom stanoveného minimálneho výživného.

Podľa správy Detského domova, Požiarnicka 3, Prešov zo dňa 13.8.2013 dieťa vzhľadom na svoju diagnózu počas pobytu v detskom zariadení pravidelne absolvuje neurologické a psychologické vyšetrenia, je nastavené na špeciálnu liečbu. Pred prijatím do detského domova rodičia neabsolvovali pravidelné kontroly s dieťaťom a uvedenú liečbu nepodávali. Po prijatí do detského domova aj napriek pravidelným kontrolám a liečbe ešte sporadické epileptické záchvaty zvládnuté v podmienkach detského domova upravovaná liečba neurológom. Dieťa je odkázané na celodennú starostlivosť kvalifikovaným personálom detského domova, ktorý mu rodičia nedokážu poskytnúť vzhľadom k uvedeným sociálno-ekonomickým a bytovým pomerom, ktoré sa od prijatia do detského domova nezlepšili. Dieťa je v týchto pomeroch naďalej ohrozené podvýživou a zníženým hygienickým štandardom a pri nedodržiavaní pravidelných neurologických kontrol a nepodávanej liečbe hrozí opakovanie epileptických záchvatov a ohrozenie života dieťaťa. S prihliadnutím na zdravotný stav dieťaťa v súčasnosti neodporúčajú jeho návrat do rodinného prostredia. Rodičia dieťa navštívili od prijatia v zariadení päťkrát. Posledný krát 17.6.2013 a evidujú 24 telefonátov zo strany rodičov.

Na základe uvedeného dokazovania súd dospel k záveru, že , pokiaľ ide o pomery v rodine, od doby nariadenia predbežného opatrenia nedošlo k výrazným zmenám bytových, rodinných a sociálnych pomerov v rodine maloletého. Rodina aj naďalej žije v jednoizbovej drevenej chatrči v rómskej osade E., chatrč je bez kúpeľne, sociálneho zariadenia. Vodu rodičia maloletého berú od rodičov otca dieťaťa, za ktorú im uhrádzajú 4,50 eur mesačne. Chatrč je zariadená nevyhnutným nábytkom, v miestnosti sa nachádzajú dva rozťahovacie gauče, sporák na tuhé palivo. Pred vchodom do chatrče je malá predsieň. V chatrči matka udržiava poriadok, používajú suché WC v osade.

Aj keď podľa ustanovenia § 54 ods. 2 Zákona o rodine za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa, v danom prípade ide o dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré je plienkované, ktoré sa pohybuje iba v sede, u ktorého sú zvýšené nároky na dodržiavanie hygieny, aby nedošlo k poškodzovaniu zdravia maloletého. Zdravotný stav dieťaťa je taký, že v prípade návratu dieťaťa do rodinného prostredia je vážna obava, že rodičia nebudú schopní zabezpečiť maloletemu adekvátnu starostlivosť, ktorú si vyžaduje jeho zdravotný stav, ktorá by zabezpečila napredovanie maloletého v jeho celkovom vývoji a aby nedošlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu. Vzhľadom na zdravotný stav dieťa a s tým spojenú nutnosť zvýšenej starostlivosti o maloletého pri návrate do rodinného prostredia by v súčasnej dobe pri súčasných zdravotných problémoch maloletého a nutnosti zabezpečiť u maloletého pravidelné lekárske kontroly, pravidelné užívanie liekov, je obava z ohrozenia jeho ďalšieho vývinu a ohrozenia jeho života a zdravia.

Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že v súčasnej dobe nie je možné vrátiť maloletého Q. L. o rodinného prostredia a keďže sa nepodarilo nájsť inú vhodnú osobu, ktorá by mohla maloletého prevziať do náhradnej osobnej starostlivosti a poskytnúť mu vzhľadom na jeho zdravotné problémy adekvátnu starostlivosť, súd nariadil u maloletého ústavnú starostlivosť a to aj keď nepredchádzali výchovné opatrenia podľa ustanovenia § 37 Zákona o rodine, pretože vzhľadom na zdravotný stav maloletého a pomery u rodičov maloletého výchovné opatrenia by v danom prípade neboli účelné.

Súd dospel k záveru, že sú splnené podmienky pre nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletého Q. B. a preto bola nariadená ústavná starostlivosť maloletého. V zmysle ustanovenia § 54 ods. 5 Zákona o rodine bolo zároveň v rozsudku označené zariadenie, v ktorom má byť ústavná starostlivosť vykonávaná .

Podľa § 62 ods. 1, 2 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ods. 3 citovaného zákonného ustanovenia každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Otec maloletých detí je nezamestnaný, je evidovaný na Úrade práce. Matka maloletých detí je na rodičovskej dovolenke a poberá rodičovský príspevok. Rodičia majú celkom vyživovaciu povinnosť k štyrom maloletým deťom. V schopnostiach a možnostiach rodičov nie je prispievať na výživu maloletých detí vyššou sumou, než je zákonom stanovené minimálne výživné. Keďže rodičia sú povinní zabezpečiť ešte osobnú starostlivosť o ďalšie tri maloleté deti, ktoré s nimi žijú v spoločnej domácnosti, súd určil výživné rodičom iba v zákonom stanovenej minimálnej výške, ktorou musí každý z rodičov prispievať na výživu svojich detí bez ohľadu na jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery. V súčasnej dobe je táto suma 27,13 eur u jedného z rodičov, čo zodpovedá rozsahu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa od 1.7.2013. Takto určené výživné súd zaviazal rodičov zasielať Detskému domovu na ul. Požiarnickej č. 3 v Prešove, teda zariadeniu, v ktorom má byť vykonávaná ústavná starostlivosť o maloletého.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. V danom prípade ide o konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloleté dieťa a v takomto konaní žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia účastníkom na Okresnom súde Bardejov.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav vecí, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (§ 251 O.s.p.).